

eul\_wid: tyc-ag

Ζώσιμος ὁ Πανοπολίτης · Zosimus of Panopolis

## On What is According to the Art, Substance and NSubstance

Περὶ τοῦ τί ἐστὶν κατὰ τὴν τέχνην, οὐσία καὶ

**Period:** Ὀψιμαρχαία [Late Antique](#)  
**Dialect:** Κοινὴ τεχνικὴ [Technical Koine](#)  
**Domain:** Ἐπιστήμη [Science](#)  
**Format:** Πραγματεία [Treatise](#)

<sup>1</sup> ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΙ ΕΣΤΙΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗΝ ΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΟΥΣΙΑ.

2.168 Οὐσίας ἐκάλεσεν ὁ Δημόκριτος τὰ τέσσαρα σώματα· χαλκὸν .

2.168 ἔλεγε καὶ σίδηρον καὶ κασσίτερον καὶ μόλυβδον. Πάντες ἐπιβάλλουσιν ἐν ταῖς δυσὶ βαφαῖς. Πᾶσαι αἱ οὐσὶαι ἐν ταῖς δυσὶ βαφαῖς. Πᾶσαι αἱ οὐσὶαι κατεγνώσθησαν παρ' Αἰγυπτίοις ἀπὸ μόνου τοῦ μολύβδου πεποιημέναι· ἐκ γὰρ τοῦ μολύβδου καὶ τὰ ἄλλα τρία σώματα γεγόνασιν. Οὐσίας οὖν ἐκάλεσεν τὰ σώματα τὰ ὑφιστάμενα πυρὶ, τὰ δὲ μὴ ὑφιστάμενα, ἀνούσια. Τὰ γὰρ ἀνούσια καλῶς ἐνεργοῦσι χωρὶς πυρός. Ἐλεγε γὰρ δι' ἄγγους καὶ πρίσματος γίνεσθαι, τὸ δὲ ἀληθὲς λείψανον τοῦ φαρμάκου, χωρὶς πυρός, ἐκεῖ καὶ βεβαιώσει λευκαίνωσι, ξανθῶσι. Ἡ γὰρ τοῦ πυρός [τίει] εἴσκρισις τοῦ φθαρτοῦ φαρμάκου ἐκ τῶν φώτων διαμαρτάνει μολυβδοχάλκου ξάνθωσις· ὅτι ὃν ἀναιρεῖ· ἐκεῖ δὲ οὐ δεῖ ἀμαρτῆσαι. Ὅτι δὲ ἐπὶ τούτου εἴρηκεν, βλέπε πῶς αὐτὸς εἶπε· «Ποίησον γλοιῶδες· χρῖσον τοῦ φαρμάκου τὸ ἥμισυ ὑποκαίεσθαι, καὶ καταβάπτεις τὸ τοῦ φαρμάκου λείψανον· ὅτε χωρὶς πυρός μένειν εἰάθῃ.

2.169 Καὶ ἀνούσια τὰ θειώδη τὰ μὴ ὑφιστάμενα τῷ πυρὶ· οἱ δὲ ζῶμοι ποιοῦσιν αὐτὰ ὑφίστασθαι τῷ πυρὶ καὶ πυρομαχεῖν· ὕδωρ γὰρ ἐναντίον πυρός. Διὰ τοῦτό φησιν. «Ἡ φύσις λαβοῦσα τὸ ἴδιον ὡς τούναντίον, ἰσχυρὰ καὶ ἀδίκωτος γίνεται, κρατοῦσα καὶ κρατουμένη. Διὰ τοῦτο οὖν ὡς ἴδιον μὲν καὶ αὐτὸ θειῶδες ἀφ' οὗ καὶ ὕδωρ θείου ἀθίκτου κέκληται· διατὶ καὶ τούναντίον, ἐπειδήπερ τούναντίον ὕδωρ πυρός; ἐπιρρέον γὰρ ὡς ὕδωρ οὐκ ἔῃ ἐκεῖνα πυρώδη ὄντα ἐξηθαλῶσθαι καὶ φεύγειν· ἀλλὰ θάπτει αὐτὰ τῇ ὑγρότητι, καὶ κατέχει ἕως βάπτωσιν. Καὶ ὕδωρ μὲν κατέρχεται διὰ τὸ ὑγρὸν εἶναι. Διὰ τοῦτο γὰρ φησιν· «Ἡ φύσις λαβοῦσα τὸ ἴδιον ὡς τούναντίον», .

2.169 καὶ τὰ ἐξῆς. Ἐρρέθη πῶς ὑφίστανται τῷ πυρὶ διὰ τῶν ζωμῶν· οἱ δὲ ζῶμοι ὕδωρ θεῖόν εἰσιν.